

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenomski nedelje in praznike.

Inserati: Prostor 1 m/m × 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupički in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, prečliki, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K.

Zenite ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravnštvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, priljubljeno. — Telefon št. 304.

Prof. dr. A. Šerko.

Medicinska fakulteta v Ljubljani.

(Referat na obč. zboru slov. zdravniškega društva v Ljubljani 22. avg.).

Boj za našo kulturne zavode, predvsem za našo univerzo, — to moram povdarijati kar načudnočneje, — ni nikak izraz ozkorčnega, malenkostnega separatizma nasproti Hrvatom in Srbov, temveč izraz globokega prepričanja, da je razvoj in procvit ljubljanske univerze v vseh njenih fakultetih eminentne važnosti za kulturni napredok vsega jugoslovenskega naroda. Če smo zahtevali svojo popolno univerzo v Ljubljani, smo jo zahtevali, ker nismo hoteli, da bi bili ravno mi Slovenci izločeni od skupnega kulturnega dela, ker nam je bilo na tem, da razvijemo i mi vse svoje latente duševne moći in svojo individualnost, ker smo mnenja, da je signatura visoke kulture diferenciacija in razvoj vseh sil in vseh delov kakega naroda.

Če zastopam torej tukaj javno interes Ljubljanske univerze, nisem radi tega nič manj iskren Jugoslovjan, kakor to menijo o sebi vsi odkriti in prikriti nasproti našega vsečilišča, ki vidijo v vsakem pokretu Slovenstva strašilo separatizma. —

V momentu našega ujedinjenja v neodvisno kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev nismo imeli v celem kraljestvu niti ene popolne univerze, niti ene prave tehnične visoke šole in samo dva semestra medicinske fakultete v Zagrebu.

Tem pičlim aktivam so stala nasproti ogromna pasiva.

Štreljatna vojna je bila decimirača našo inteligenco vseh strok, Srbija n. pr. je izgubila skor 2/3 svojega zdravništva; nešteto dijakov je bilo prisiljeno prekiniti svoje študije na domačih srednjih in tujih visokih šolah, veliko jih je zapadlo vojnemu vjetništvu, veliko jih je prešlo k drugim poklicom, kar se jih je pa rešilo, te so nemške univerze v Gradcu in na Dunaju v trenotku našega ujedinjenja pometale kratkomalo na cesto in kar je od teh bornih ostankov prežalo v gostoljubno Prago, je vrnalo pomanjkanja in bede.

V takih razmerah je bila z zakonom z dne 23. julija 1919 ustanovljena univerza v Ljubljani.

Če je bila ta pod Avstrijo naša nacionalna zahteva, je postala po-

našem osvobojenju naša najnujnejša kulturna potreba.

Tega dejstva se pa žal ni zavdala ne naša ožja slovenska, ne naša širša jugoslovenska javnost in tako se je zgodilo, da je nastopila komaj ustavnovljena ljubljanska univeza trnjevo pot, ki ji ni primere v zgodovini. Načej nasprotnikov ima naša medicinska fakulteta. Njih stereotipi argument je fraza, da zadostujeta za našo kraljevino za sedaj v vekomaj medicinski fakulteti v Zagrebu in Beogradu.

Poglejmo če ta argument v resnici drži!

Država, ki hoče biti na višku higijenskih razmer, potrebuje vprečno za vsakih dva tisoč prebivalcev po enega kvalificiranega zdravnika. Naša kraljevina z dvajset milijoni prebivalci potrebuje torej 6000, in Slovenija s 1.300.000 prebivalci, 650 zdravnikov.

Ako računamo, da se izrabi zdravnik povprečno v 20 letih prakse, mora biti letna producija novih zdravnikov v naši državi 300. Vsako leto mora torej inskrivirati najmanj 330 abiturientov medicino, ker, nizko računano, 10% vseh slušateljev ne doseže doktorata, 330 novovstapočnih medicincev pa ne zmorcejo niti tri fakultete, če hočejo, in na to polagam važnost; če hočejo svoje slušatelje v resnici dvigniti na isto stopinjo strokovne izobrazbe, ki jo mora zahtevati vsaka kulturna država od njih. Direktno absurdno je pa misliti, da bosta dve fakulteti v stanu izobraziti to število zdravnikov.

Kdor pozna medicinske študije in pouk iz lastne izkušnje in ve, da je prva zahteva, ki jo mora staviti medicinska fakulteta na svoje dlanščavo, najintenzivnejše praktično delo v secijski dvorani in pri mikroskopu, v kemičnem in fiziološkem laboratoriju, pri patološki anatomiji, ob bolniški postelji in v ambulanci klinik, ta mi bo priznal, da je obvladanje auditorija od sto slušateljev za silo mogoče le v obširnih in bogato opremljenih institutih, v katerih je zaposleno poleg profesorja veliko število pomožnih učnih moči (asistentov, demonstratorjev itd.). Tak sistem pouka ima pa toliko slabih strani, da bi bila naravnost pregreha, ko bi ga že kar a priori vplejali tudi pri nas.

92

»Kakor bi duši zrastla nova krila, ki nemirno plahutajo in vztrepetavajo, tako nam je, da, da, je pritrjeval Ostenik. »Vzletel bi rad in odplul tja gori, kjer bobni še čista Sava, se boči nad snežniki jasno nebo in kjer dři vse povsod po borovcih, vijolicah in preoranimi zemlji!«

»Kmetska kri! Kmetska duša! Ta se buni v nas in ta hrepeni ven Iz sivih mestnih židov. Ne razume tega, kdor ni preživel mladost v naročju narave!« je govoril Gollmajer, vstal in s trdim koraki vznemirjen naglo stopal po kanceliji. Bilo mu je nekaj nad štirideset let in v črem talarju je bil videti kakor preohlenečen silen kmet. Na bledem Ostenikovem obrazu se je pojavila rdečica, starca Erbežnika oči pa so sliale od hrepenenja in navdušenja.

Tedaj je vstopil kanonik Taufferer.

»Hvaljen bodi . . . !« je zagodnjal. »Čuden jezik govorite in čudne misli razvijate!«

»Jezik naših staršev, prečastiti, in misli svoje krv in svojega srca!« se je otrezel Gollmajer. »Čemu prisluskujete, če se vam neprilejte? Vsek pitč sme peti po svoje, in zapisano je, da smemo hvaliti stvarnika v vseh jezikih sveta!«

»Katoliški duhovnik sme slaviti stvarnika le v cerkevem jeziku, ki je latinski, in kot kulturen človek sme govoriti le v kulturnem jeziku, ki je za nas še vedno nemški!« je dejal z ledenim obrazom kanonik.

Fran Govekar:

Soltanje.

(Dalej.)

Baron Taufferer pa tega jeziku ni hotel poznati. Mrzil in zaničeval je vse, kar ga je spominjalo naroda, med katerim je živel. Dasi rodom Ljubljancan, se je čutil Nemca in v vse dušo je hrepenel iz dežele drugam, kjer ne bi slišal slovanskega glasu. Zaničeval je tiste duhovske sobrate, ki so se ukvarjali s prevajanjem Svetega pisma na slovenščino, rovtarski jezik hlapcev in dekel, a Valentina Vodnika je očitno mrzil. Ta kvedrovec je zanemarjal službo božjo s tem, da je sleparil sirovo ljudstvo s slovenskimi pesnicami, pratikami in zdaj celo z nekakšnim časopiskom! Le močnemu Zoisovemu vplivu se je posrečilo, da je Vodnik s hribom prišel v Ljubljano.

»V Povlijah, na mojem posestvu, so četne zdaj že vse v cvetju,« je pripovedoval star Erbežnik, »in ves Trstenik je kakor en sam ogromen šopek. In razgled s Sv. Jošta! Zdaj bi hotel biti tam, da bi gledal po dolinah, ki so pač vse zelene, bele, višnjeve in rumene! Ah, krasno je zdaj tam zgoraj in zrak je poln vojna in sladosti!«

»Pomlad te kliče k sebi, Andrej, kaj ne?« je dejal Gollmajer. »Kadar se vračajo lastvice v deželo, takrat postaja kmetiškemu človeku v mestu tesno in težko. Tudi meni se godi tako vsako leto, pomlad za pomlad.«

»Slovenski Narod velja v Ljubljani in po pošti: v Jugoslaviji:«

	V inozemstvu:	V inozemstvu:
celoletno naprej plačan	K 180—	K 240—
polletno	90—	120—
3 mesečno	45—	60—
1	15—	20—

»Pri morebitnem povračju se ima daljša naročnina doplačati.«

Novi naročniki naj pošljijo v prvč naročnino vedno po nakaznici.

Na samo nismena naročila brez poslave denaria se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, L. nadstropje.

Telefon št. 34.

Dopise sprejema in podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov ne vraca.

Posamezna številka velja 1 krona.

Poština plačana v gotovini.

Na velikih fakultetah pride di-

jak le redko v neposrednem osebnem stiku s profesorjem samim in prevzame glavno izobrazbo slušatelja po možno osobje. S tem je pa odprta pot rak - rani visokošolskega pouka, takozvanemu »kurzovstvu«. Asistent, ki hoče tudi živeti in sicer bolje, kakor mu to dopušča njegova plača, razpiše partedenški kurz, v katerem preparira za honorar dijake za izpit. Njemu sledi demonstrator in slediščni institutski sluga, ki razpiše kurz za gotove manuelne spremnosti itd. Ti kurzi, kajih edini namen je pomagati v najkrajšem času in pri najplitvejšem znanju dijaku za vsak ceno preko izpita, zamorè vsak čut na sistematico znanstveno delo in vzgajajo brezbriznost, malomarnost in pseudoizobrazbo.

Druga slaba stran velikih fakultet je korupcija, ki se razvije na njih dosledno prej ali slej. Pomanjkanje učnega materiala za toliko število slušateljev zapelje institutske sluge, da se puste podkupovati. Kdor več plača, pride sigurnejše in prej in večkrat na vrsto, dobri boljša mesta, boljše aparate, ima sploh različne prednosti pred svojimi kolegi, ki so slabši situirani ali pa dostojnejši. Vsak zdravnik, ki je študiral in dovršil svoje študije na Dunaju, pozna ono ostudno odrivanje pri predavanjih in praktičnih vajah s strani pristnih in nepristnih židov - kolegov. In nekaj sličnega se pojavi že sedaj v Zagrebu. Intenziven pouk pod trajnim nadzorstvom profesorja je mogoč le na majhnih fakultetah z auditiriji od 50 do 70 slušateljev. Ni istina torej, da je ljubljanska medicinska fakulteta poleg zagrebške in beogradške odveč, nasprotno, potrebna bi bila še ena v naši državi, n. pr. v Sarajevu. Velike in bogate fakultete so sicer velika privlačna sila učnega sveta, da pa niso one edino ognjšče pravega znanstvena, o tem nam priča jasno in nepoblitno zgodovina znanstvenega napredka vseh časov.

Pa še raz drugega vidika je večje število univerz velevalen faktor v kulturnem življenju vsakega naroda. Univerze so kulturna centra, ki izvirajo izobrazbo v široke plasti inteligenčne naroda dotične pokrajine. V okrožju vsečilišč se razvije intenzivno zanimanje za znanstvena vprašanja, ves duševni nivo prebivalstva univerzitetnega mesta se dvigne, družabno življenje izgubi svoj, malenkostni, provincialni značaj, insti-

tuti, zbirke, biblioteke, poljudna predavanja, kongresi itd. so trajen vir razvijajoče se kulture in naobrazbe. Zame ni najmanjšega dvoma, da se ima nemški narod, v kolikor presega v svoji grandiozni homogeniteti svoje zapadne sosedje, zahvaliti za to v nemali meri obsežni decentralizaciji univerzitetnega pouka na svojih 26 univerz.

Pa dejal mi bo ta ali oni, da je čas, ko bo nas narod v resnici potreboval za vsakih 2000 prebivalcev po enega zdravnika, še daleč, da se v sedanjih razmerah ne bo priglasilo toliko število abiturientov k medicinsku študiju, da bi opravičevalo obstoj treh medicinskih fakultet. Tu je ta argument ne drži.

Dekanat medicinske fakultete v Beogradu, ki, mimogrede omenjeno, otvoril svoj prvi semester še le tekmo jesen, računa s horeninom številom 600 slušateljev v prvem semestru. Vzemimo, da je to število za polovico pretirano, je vendar še visoko dovolj. V Zagrebu je inskriziralo v tekočem letu 378 dijakov na novo medicino in v Ljubljani smo moralni zvihati numerus clausus v prvem semestru od 50 slušateljev na 70.

Da mora postati pouk na beogradski fakulteti pri tako eksorbitantnem številu dijakov in to pri še primitivnem stanju potrebnih institutov, skoroda za dve tretini dijakov iluzorjen, o tem ni za človeka, ki ima vpogled v medicinski študij in pouk, najmanjšega dvoma. Kdo najstvarno nadzoruje 500 dijakov istega semestra v secijski dvorani in v kemičnem laboratoriju, kje so prostori, kje materijal. In materijal ni na prodaj, tudi za dinarje ne. Javna tajnost je, da boleha, tudi že zagrebška fakulteta prav resno na prevelikem številu slušateljev. Medicinci se pač ne vežbajo kakor rekruti, če se pa vežbajo, ostanejo rekruti za vedno. Na drugi strani je pa potreba po zdravnikih v naši kraljevini tako velika, da nikakor ne gre umetno omejivati brez nujne potrebe števila na medicinske fakultete vstopajočih abiturientov. V južni Srbiji pride komaj na 60.000 prebivalcev po en zdravnik in to v krajih, kjer so kužne bolezni endemične in nevarnost invazijske epidemije preko Soluna ogromna. Če bo beogradska fakulteta v dogleđenem času zadostila vsem potrebam Srbije in Črne gore z Makedonijo in delom Bosne, bo rešila častno svojo naložno in neopertuno bi bilo

obremenjevali jo še s slovenskim dajstvom. Odločno pa protestiramo proti ideji, ki se že tudi v gotovih krogih pojavlja, da naj se namreč osnujejo v Beogradu paralelne stolice, ki bi zadostile vsem potrebam, tudi našim v Sloveniji. Pri vsej ljubnosti do naših bratov osvoboditeljev ne bomo nikdar iz gole bratske ljubnosti pristali na to, da bi imel Beograd dve medicinski fakulteti, Ljubljana, ozroma Slovenija pa noben.

No, no! — me bo prekinil tu ta ali oni — vsaj imamo univerzo v Ljubljani in medicinsko fakulteto tudi.

Počasi! Ne govorim o tem, da nidi dovolj, če smo dobili univerzo, temveč da je dolžnost države, oziroma njenih vlad datih univerzi tudi možnost, da se razvije in vrši svojo kulturno nalogo. Ker kot kulturni zavod smo si zamislili mi »separatisti svoje vsečilišča in ne kot igračo ali pa celo, kakor se je to čulo iz umazanih ust, kot vir osebnih dohodkov.

Ne govorim o težkem boju, ki ga bje naša tehnika za svoj obstanek, govorim pa moram kot njen dekan o medicinski fakulteti.

Pouk medicine trajala vsepovod deset ali več semestrov in obsegala v Avstriji, ozroma sedaj pri Čehih in Poljikih tri rigoroz. Pouk na naši fakulteti sme zakonito trajati le štiri semestre, to se pravi do prvega rigoroz. Za klinični pouk v Sloveniji menda še nismo zreli.

Stvar bi bila smes

kot nadležen gost, ki poostruje že itak neznotni konkurenčni boj za skromen prostor in za redko priliko praktičnega dela. In ker ni nihče rad nadležen gost, niti mi »separatisti« iz Slovenije, je jasno, da se bo v par letih predaval pri nas v Ljubljani na medicinski fakulteti praznim klopm, če se bomo do takrat sploh že pospeli od polomljenih stolov do pravih pravcatih klopi.

Ne verujem, da so gospodje, ki in Ko so nam poklonili 4semestersko fakulteto v bratski dar, pomislili na te posledice, ker sem prepošten, da bi sodil nizko o drugih.

Moja dolžnost pa je, da opozorim našo in vso javnost na to okolnost, da se pravočasno prepreči smrt naše tako nujno potrebne in kulturno nič manj važne medicinske fakultete. To se da preprečiti na ta način, da se nemudoma razširi naša fakulteta na predpisanih deset semestrov in se ji dajo vse pravice, ki jih imata njeni sestri v Zagrebu in Beogradu. Prišel bo čas, prej ali sicer, ko bodo sanitarni razmire v državi kričale po izpolnjenju ljubljanske medicinske fakultete, ko bo uvidel vsakdo, kar uvidevamo zdravniki že danes. Pa fakultete se ne stresejo kar tako iz rokovov, najmanj pa medicinske. Poleg številnih institutov je treba pripraviti osem klinik. Vsaka klinika mora razpolagati najmanj s 40 do 50 posteljami, znanstvenimi laboratoriji, predavalnico itd. Za vse to je treba obširnih predpriprav, načrtov, zgradb, adaptacij, instrumentarijev, učnih pripomočkov in učnih moči. To potrebuje dela in časa, proračunov in kreditov. Nam v Ljubljani so

v vsem tem vezane roke. Brez zakonito dovoljene popolne fakultete ne moremo začeti z najprimitivnejšimi predpripajami, ne moremo izdelati načrtov, ne nakupovati učnih pripomočkov, ki nam jih nudijo ugodne prilike, ne dovoljevati štipendij v svrhu potrebnih strokovne izobrazbe v inozemstvu, ker vsot za vse to ne smemo staviti v fakultetni proračun. Tako se ubija čas in dobra volja in naš denar gre za našim dijaštvom v inozemstvo. Pa prišel bo čas, in prej kakor si misli naša javnost, ko bo postala popolna medicinska fakulteta v Ljubljani neodložljiva nujnost; kdo bo takrat, Vas vprašam, stresel fakulteto iz rokava?

Tatvina. Dne 18. t. m. ponoči je bil gostilničar Matij Dolenc na Praprotinem pri Škofov Loki, po domače Kazinariju, ukraden voz (gare) in plahta, 5 m dolga in 3 m široka. To je v kratkem že druga tatvina pri imenovanem posestniku. Kdor pride tatu na sled, da se ukradeno vrne, dobi 400 K nagrade od g. Dolence.

Kapla na Dravi. V noči od 18. na 19. avgust je bila napadena v stanovanju M. Žerjav, po domače Mlečnika v Kapelskih Rutah. Omenjena je dobila take rane na glavi, da je po 24urnih groznih mukah umrla. Sumi se, da so storilci folksverovci, ki prihajajo zdaj prosto sem od celovške strani. Rajnka je bila zelo pridna in varčna gospodinja-samica in znano je bilo vsepovsodi, da ima doma mnogo denarja in hranilnih knjig. Za tem je ropar ali so roparji tudi šli. Omare in shrambe so bile siloma odprte in ves denar in vse vrednostne stvari odnešene.

Glasovi iz Korotana.

Širijo se glasovi, da se Nemci in nemčurji oborožujejo, da bi morda zadnje dni pred plebiscitem, ali na sam dan plebiscita kakrsnokoli temno svrno vprizorili puč, kakor Tešin ali Gorjana Slezija. O tem že pač treba obvestiti plebiscitno komisijo in ji poloziti na srcev dejstvo, da je Nemec že vedno tisti tolovaj, kakor je bil za časa svetovne vojne. Pa če so gospodje člani velikih narodov že pozabili na grozodejstva, ki so jih uganjali na njih zemeljah, tega mi nismo pozabili, pa si bomo že pravočasno preskrbeli podgovarajoček palice, pod katerimi se jih bo v slučaju kakrega nasilja, vlt hrabet. Mi ne branimo nikomur poštene in pametne agitacije, da bi se moral pa od teh ljudi dati nekaznjeno žalil, kakor so izvajali tedaj, ko so za njimi stali vti habsburški nemški in madžarski bajonet, nam niti na misel ne pride, ter upamo, da tega tudi gospodje od interalirane komisije ne bodo od nas zahtevali. Mi lahko vsa trenutek zgodovinsko dokažemo, da je ta zemlja naša last, da so Nemci sem priseljeni a da so nemčurji po njih ponovno Slovenci, naši kri, zapeljanci, katere so v amonemških šolah privandri Nemci učili zasramovati lastno mater in očeta — lasten jezik. Ti niti danes nemški govoriti ne znajo in ravno interalirana komisija bi morala najbolje vedeni, da je to, kar mi delamo plemenito in pošteno delo, da rešimo gotovega pogina pod okriljem Avstrije, naš narod in našo zemljo. Mi ne zahtevamo drugega, kakor to, kar je naše, a najmanj si bomo dali od Nemca na naši zemelji še kdaj kaj ukazovati. V »Freie Stimmen« od 20. avgusta t. l. pišejo pod naslovom »Aus dem Rosentale«, da bodo: »zur Selbsthilfe greifen. Torej počeli so groziti in namigavati na poboje in se bo pri takih Selbsthilfah kateremu kaj človeškega dogodilo, bo pa zoper nedolžno zavijanje oči pred interalirano komisijo v Celovcu, katero mislimo, kakor govorite, da so že popularna za sebe okupirali. »Landfremde imenujemo naše učitelje in uradništvo a ne povedo, da so na najnkulturnejši način iztrevili vso našo inteligenco s te naše zemlje z načano, da te kraje ponemčijo in postavijo steber mostu od Belce do Adrie. Kakor v Alzaški in Loreni so tudi tu v vso silo delali na tem, da bi v 50–100 letih ne bilo nobenega Slovence gospodarja na lastni

grudi. Čudno bi se nam res zdelo, če bi gospodje člani interalirane komisije v Celovcu več verjeli njih najhujšim sovražnikom, kakor pa nam njih zaveznikom, ki poleg vsega ne zahtevamo ničesar drugega, kakor to, kar je naše: Ker nam je bil vsiljen plebiscit, hočemo tudi pravičnim in poštenim potem dokazati, da je to Slovenska zemlja. Vsaki sili se bomo pa uprli s silo, pa če vse verzi popokajo. Slepega poslušanja in pokorščine drugim v korist a nam v škodo smo se naveličali, ker imamo isto pravico do življenja, kakor vsak drug narod na svetu. Naš narod se popoloma zaveda svojih dolžnosti, tudi svojih pravic. Korošči, glavo pokonci in ne boje se nobenih groženj. Za vami stoji ves slovenski svet in če je treba milijon bajoneta. Na vsaki glasovnici naj bude zapisano »Jugoslavija« a če jo vam bude kedno hotel promeniti prejetje mu zobe, ko bodo ležali že na tleh. Ne dajte se od teh ljudi prav nič vplivati. Gnali bi vas radi v pogubo, da glasujete proti svojemu prepranju zato, da boste potem lahko v Avstriji — berači. Pomislite na dobroto v Avstriji, katerih bi bili deležni, če bi pripadel ti pod okrilje te države. Oddaja premoženja, rekvizicije, visoki davki in ničvrednost denarja. Že to vam mora odprieti oči. Plebiscit se bliža z vsakim dnevom, in v vsakim dnevem bodo nemški agitatorji bolj sitni. Dajte mu broc če pride na vrata in recite mu: če mu v Avstriji tako dopade, naj gre kar hitro tja, dokler je še kaj agitacijske moke in cukra, katerih predmetov v celi ostali Avstriji ni niti za najnovejšo vsakdanjo potrebo. Mi ne želimo nikomur slabega, pa niti Avstriji, a ker nam je srača bližje telesa kakor suknjič, bomo tudi v prvi vrsti skrbeli za sebe za svojo državo, ki je vsekakor Jugoslavija a nikakor ne Avstrija. Vsak za sebe a Bog za vse, pravi star pregovor in tega se držimo. Kar se tiče oboroževanja Nemcov in nemčurjev nas pa preveč glava ne boli in pustimo, da boli raje onega, ki je odgovoren, po mirovni pogodbi, za mirni potek plebiscita. Vendar pa ne smemo pozabiti pri vsem tem na palico, ki naj se vedno moči, da bo za vsak slučaj pri roki. Tudi pada potrebitnosti je kmalu konec, pa bomo tudi posegli po »Selbsthilfe«, če bode potreba.

Rozan.

— *

REGENT V NOVEM SADU. LDU Beograd, 21. avgusta. Na praznici preobraženja je prestolonaslednik s svojim adjutantom posetil Novi Sad. Vest o regentovem prihodu se je bliskovito razširila po mestu in okolici. Pred stanovanje vojvode Vojovića, kjer bi imel regent izstopiti, se je zbrala velika množica ljudstva, ki je regenta navdušeno pozdravila. Regent je posetil sedmi pehotni polk kralja Petra, nakar se je vrnil v Karlovice, odkoder je z avtomobilom došpel v Beograd.

BOJI Z ARNAVTI.

LDU Beograd, 21. avgusta. V bojih z Arnavti se je prvikrat izkazalo edinstvo naše vojske. Tudi rekruti so se držali izredno junaško. Vojaški krogi hvalijo posebno bataljon majorja Žureka. Ta bataljon je sestavljen iz Hrvatov in Slovencov, ki je zavzel velevažno koto.

LDU Zagreb, 21. avgusta. »Narodna Politika« javlja iz Beograda,

da je vsled ojačanja, ki so ga dobile naše obmejne čete, zavarovano naše ozemlje pred novimi napadi. Dognano je, da so rabili napadalci italijansko orožje in da so Italijanski častniki vodili vse te operacije.

NAŠE STALIŠČE GLEDE ALBANIJE.

LDU Beograd, 21. avgusta. Aljanska delegacija v Parizu je objavila cirkular, v katerem se pritožuje nad tem, da je dne 1. avgusta srbska vojska vpadi v okolico Skadra, Debra in Elbasana, da bi uničila aljansko državo in aljansko pleme. Pooblaščeni smo izjaviti, da niti 1. avgusta, niti pozneje ni srbska vojska vpadi v aljansko ozemlje ter na to niti mislila ni. Ravno vsled vpada od strani aljanske vlade, ki se je izvršil dne 13. t. m., smo bili prisiljeni, da smo se umaknili z demarkacijsko črto, ki smo jo zasedli oktobra meseca 1918, ko je srbska vojska sama in brez vsake pomoči iztrala avstro-

volsko vojsko iz vse Albanije od Tiranе pa do Skadra in Črnogora ter na ta način pomagala aljanski vlad kakov prijatelj in zaveznik. Potem takem je absurdno trdit, da hočemo uničiti aljansko državo. Kakšno stališče zavzema beograjska vlad na sproti kneževini Albaniji že od leta 1913 dalje, je znano. Stojimo na stališču naj imajo Balkan aljanski narodi. Sama naša vlad je zavzela to stališče na mirovni konferenci v Parizu v trenutku, ki je bil za aljansko pleme tako usodepoln. Naša vlad je še poprej leta 1913 s svojo intervencijo v Londonu omogočila postanek aljanske kneževine. Sedaj čutimo aljansko hvaležnost. Ni politično od aljanske delegacije, da tako blati svoje dobrotnike. Politika beograjske vlade pa ne more iti tako daleč, da bi dovolila napad z orožjem na svojo mejo ali na demarkacijsko črto, katera je bila priznana v mirovni konferenci. To pa se je zgodilo dvakrat: 1. 25. julija v okolici Skadra, 2. na 13. avgusta pri Debru. Ta dva primera po izjavah aljanske vlade v Tirant, v katerih ju obžaluje in oboja, kaže anarhijo. Napade so izvzeli elementi, čiji delo aljanska vlad sicer ne odobruje, ali ga ne more preprečiti.

POLOŽAJ PRI DEBRU.

LDU Beograd, 21. avgusta. »Tribuna« javlja iz Skoplja: Položaj na debarski fronti se je popoloma izpremenil nam v korist. Na vsej črti vlada popoln mir. Neprestano prihajojo nova ojačanja. V okolici se močno pozna vtis naših zmag. Ljudstvo se je polagoma umirilo in se zoperiprilo svojega dela.

LDU Beograd, 21. avgusta. »Politika« javlja iz Skoplja: Naša situacija na aljanskem frontu se je vsled prihoda rezerv in novih čet izdatno izboljšala. Do konca tega tedna se bo gotovo posrečilo našim četam, da vrzejo Albance čez mejo. Prevladuje mnenje, da so v zvezi z italijansko - aljanskim napadom tudi Bolgari, ker se zadnje tri dni množično živalneje gibanje bolgarskih komitašev ob naši jugovzhodni meji. Ad Boji z Arnavti.

LDU Zagreb, 21. avgusta. »Hrvata« javlja iz Beograda: Danes je bila seja ministrskega odbora za zunajne posle. Razpravljalo se je o vprašanju glede našega zunanjega položaja, zlasti pa o dogodkih na aljanskem meji. Sklenilo se je, da se vrhovni svet obvesti o teh dogodkih in da se odvrne odgovornost od naše vlad, ako bi imeli večje posledice.

POGAJANJA MED ITALIJO IN JUGOSLAVIJOM.

LDU Beograd, 21. avgusta. Iz Rima javlja: Ceprav trdi »Giornale d'Italia« in nekateri drugi listi, da se pogajanja z našo kraljevinou ne bodo vršili direktno, vendar piše »Il Seccolo«, da pričakujejo, da se bo sta Giolitti in Sforza sporazumela v interesu svojega naroda ter stopila v direktna pogajanja s kraljevino Srbov, Hrvatov in Sovencev.

BOLGARSKA MOBILIZIRALA.

LDU Dunaj, 21. avgusta. (DKU) Bolgarsko poslanstvo najodločno ne dementira vest »Messagera« o bolgarski mobilizaciji ob srbski meji.

IZ GORNJE ŠLEZIJE.

LDU Dunaj, 21. avgusta. Poljski vstaši so se polastili vsega okraja katoviškega razen mesta Katovici in so proglašili poljsko republiko. Poljaki prodirajo v vsej Gornji Šleziji; nemške posadke se bojujejo umikajo. Francoske čete se drže neutralno. Nemci se boje, da bodo poljski vstaši kralju zasedli vse Gornjo Šlezijo in da bo potem takem ljudsko glasovanje brez smotra. Zaradi katoviških dogodkov prete Francozi, da bodo zasedli Frankfurt.

KOMUNISTIČNO GIBANJE V NEMČIJI.

LDU Düsseldorf, 20. avgusta. (DKU, Wolff.) Velbertu so izklicali sovjetsko republiko. Sto moč je zasedlo mesto hišo in revkviralo v mestu avtomobile in bicikle. Od premožnih mesečanov so izsiljevali denar. V državni banki so baje že izstili en milijon mark. Tudi v Düsseldorfu so izbruhnili nemiri. Govori se, da izhaja to glibanje iz komunistične delavske stranke Nemčije. V Essemu, Barmenu in Remscheidu pozivajo plakati na boj. Varnostna policija se nadeja, da bo obvladala položaj.

IZ ZGORNJE ŠLEZIJE.

LDU Berlin, 20. avgusta. (DKU) Listi poročajo iz Katovic, da so v Oheimgrube ponoči napadli Poljaki nemške delavce, katere so dožili, da so se udeležili napada na poljsko plebiscitno komisijo, 15 so jih ustrelili. V Janovice so prišle poljske čete, ki so zasedle kraj. Tudi tukaj neprestano prihaja orožje in municija preko meje. V Šopnicah je videti oddelke neregularnih čet in poljskih vojakov v polni uniformi.

FRONTNA POROČILA.

LDU Moskva, 21. avgusta. (Brezžično) Frontno poročilo od 20. t. m.: Na ozemlju pri Plonskem se bojujejo trdrovratni boji. V smeri Varšava so boji na črti zahodno od črte Vyškov-Stanislavov. Pri Brest - Litovskem so boji na zahodnem Bugovem frontu. V ozemlju Grubešova se naše predavanje razvija. Vzhodno tik Lvova se bojujemo. Ujetih je bilo 300 ujetnikov in zaplenjenih 20 topov. V tarnopolskem okrožju napredujemo, ko smo prekoračili Stryjo. Na krimski fronti so boji v odseku Orjehova. Vasiljev smo zasedli.

Poznani 21. avgusta. (DKU) Frontno poročilo od 20. t. m.: Naš protinapad na Poznanjskem nam je pridobil Brodnice in Novomasto. Osem Nemcev, ki so se udeležili bojev na strani boljševikov, je bilo ustreljenih. V okraju Plock smo sovražnika potisnili iz mesta in držimo črto Stružev - Trestovo. Mesto Cjehanov siro zoper priborili. Polojaz sovražnika med Vislo in nemško mejo postaja vsled tega vedno bolj kritičen. Sovražnik se nereditno umika proti Ostrovu in ga zasledujemo. V centru se naš zmagoval napad razvija izvrstno. Dne 19. ob desetih zvečer so oddelki naše tretje legijske divizije vkorakali v Brest - Litovsk. Zasedli smo že vzhodno trdnjavske okope. V odseku Grubešova je bilo zasesti Berešce. Na južni fronti pri Lvovu je bil sovražnik ponovno hudo tepen. Ker je sovražnik prekoračil Dnister pri Nikolajevu, smo uvedli protiakcijo.

MIROVNI POGOJI.

LDU Moskva, 21. avg. (Brezžično) Mirovni pogoji za Poljsko. (Ponovitev deloma pokvarjenega besedila točk 7. in 8.) 7. Poljska se odpoveduje vsakršnemu izdelovanju orožja in vojnega materiala in demobilizira vse vojne industrije. To mora biti končano v času in na način, kakor se bo določilo pri pogajanjih ter se bo izvršilo pod nadzorstvom mešane komisije. 8. Poljska se zavezuje, da ne bo izvražala nikajih pripomočkov v vojaštvu, živini, orožju ali municiji, ki prihaja iz drugih držav, ki so sovražne sovjetski Rusiji ali vsaj sovjetski Ukrajini. Na svojem ozemlju ne bo trpela nobenih združevanj, ki bila sovražna Rusiji, Ukrajini ali njunim zaveznikom.

LDU Moskva, 21. avg. (Brezžično). Drugi dan mirovnih pogajanj. Predsednik poljske mirovne delegacije izjavlja: Poljska ni želela vojne. Poljska se zasedla ozemlja, ki so bila nekdaj nena, vendar pa ne z namenom, da si jih prisvoji, temveč le v imenu usode poljske republike. Ker je bila zasedena Vilna, je Pilsudski takoj izdal proglašenje na prebivalstvo in ga pozval, da samo določi svojo usodo. Dvinsk in druga mesta so Poljaki izbrali Litvanski. Rusija pa je vedno stremela za tem, da vpelje na Poljskem svojete. Poljski

v drugi; 2. da veljajo za promet v obmejnem pasu 15 km posebni predpisi in 3. da bo izdana posebna načrta o pobijanju draginje in preprečevanju špekulacij.

Od takrat so pretekli že štiri meseci, toda ministrski svet oziroma minister za prehrano in minister za trgovino še nista izdala te željno pričakovane načrte v začito konzumenta. Pozabili so na dan obljubo, ker jim ne ugaja v okvir izvoznega kompromisa. Ker pa smo v tenu zadnjega meseca, ko je vrednost našega denarja padla za okroglih 30 odstotkov, baš zaradi špekulacij in veriženja, ko je cena pšenice in mo-

ke vsled gospodarjenja ekonomsko-financijskega komiteja zopet poskušila na višino v mesecu aprilu, krenili na pot nove etape draginje, ki je po naših skromnih nazorih neopravljena in neutemeljena, dovoljujemo si opozoriti vladu na to dano obljubo. Vsi predznaki kažejo, da bo v jeseni nastopila za konsumanta trda doba, doba novih mezdnih bojov in stavki, ako vlasta ne izda obljubljene načrte in ne ukine tega, kar nam je v zadnjih dveh mesecih povzročilo počakanje življenja. Mi vendar upamo, da je mogoče urediti državo tako, da bo moka v Ljubljani za več nego vtičnari.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 23. avgusta 1920.

— Odgoditev seje Narodnega predstavištva. Po službenem obvestilu iz Beograda, se na dan 25. t. m. sklicana seja Narodnega predstavištva ne bo vršila, in sicer zaradi muslimanskih barjamskih praznikov. Seja je odgodena do torka dne 31. avgusta. Vrši se ob 16. Na to odgoditev opozarjam narodne poslane.

— Ne smemo več molčati! Že dle časa nam prihajajo iz krškega okraja poročila o protidržavnih in protidinastičnih agitacijah, ki ji stope na čelu razne znane osebe, ki imajo že po svojem poklicu velik ugled med ljudstvom. O stvari smo molčali, ker ji naprosto nismo mogli verjeti. Med tem smo dobili točnejše podatke, a ti podatki so taki, da bi bil naroden greh, ako bi javno ne spregovorili o protidržavnih propagandi, ki ima, žal, izvor v posamnih župniščih v krškem okraju. Izveščeni smo, da podeni svečeniki vključno pozivu niso hoteli imeti na kraljev rojstni dan slovesne božje službe, a ne samo to, da so posamniki celo na prižnici javno in odkrito nastopili proti kralju Petru, očitajoč mu, da ima krvave roke ter poudarjajoč, da hoče ljudstvo drugega kralja, vladarja čistih rok. In vsi ti gospodje opravljajo mirno dalje svoje posle, ne da bi jim bil doslej kdo skrivil lasu, dasi je stvar znana malone po vsem krškem okraju! Vprašamo slavno politično oblast ali nič ne ve o teh nezaslanskih dogodkih, ali hoče mirno trpeti zlončne, zaradi katerih bi v pokojni Avstriji obesili vsakogar, ki bi se pregrešil na sličen način, kakor se je pregrešil svečenik ob Krki? V narodnem državnem interesu zahtevamo, da se uvede najstrožja preiskava in da se dotičnike, katerih krivda se dožene, kaznuje eksemplarčno z vso strogoščjo zakona.

— Koroška. Znano je, kako so divjali lani folksverovi po slovenskem Koroškem. Naši ljudje so radi tega mnogo trpeli, ker so bili oropani, opljuvani, ozmeriani, pretepaniani, zaprti in izstradani. Ta zverinstva so odprala oči tudi mariskateremu Slovenscu, ki je bil prej mlačen ali pa, ki je držal celo z našimi nasprotniki. Voditelji Nemcev so uvideli, da tako ne zmagajo. Zato so se bili ustanovili posebni tečaji, v katerih se je ljudstvo poučevalo, kako se ima s Slovensci - glasovalci postopati; apelirali se imata na domovinski čut, na staro prijateljstvo, »Kranjce« in Srbe pa se imata slikati kot sovražnike. V dosegu tega cilja je treba priti pred vsemi s Slovensci v coni A v dotliko. Tu imamo glavni vzrok, zakaj se je zahtevalo odstranitev demarkacijske črte. Ljudstvo, ki je bilo vajeno Celovcu, naj se Celovec odpre, da se mu vzbudijo zopet stari časi in da more priti v dotliko z njim. V vsakem Celovcu imamo dandanes agitatorja za Avstrijo. Vse agitira, vsak po svoje, a vsi le na fin, psihologičen način. Nobenemu Slovenscu se danes ne reče, da je slovenščina grda, da je nemščina lepa; nobenemu se ne reče, da naj bo za Avstrijo, temveč povdaria se to, kako je bilo lepo, ko smo šli in se peljali, kamor smo hoteli, ko smo lepo v miru vkljup živel, smo imeli vsega dovolj itd. Apelira se na to, da moramo domačini vkljup držati itd. Povsodi se povdaria le »Koroška«, »Korošec«, »Korošica« in zopet »Korošec«. Plebiscitna komisija gre pri dosegu cilja našim nasprotnikom zelo na roko. Odprla je demarkacijsko črto. Mislimo so si: Slovenci bodo drli v Celovcu, Celovčani pa kupovati na deželo. Toda, Slovenci so se Celovca že precej odvadili, Celovčani pa za njih ničvredni denar v coni A ne morejo mnogo kupiti in se tih gleda, ce dojde do tega, le po strani. Nemcem je torej še premašno stika. Zato so zahtevali od antantne komisije, da naj se vpustavi na celovškem dolgem, med conama A in B ležečem jezeru, popolnoma svoboden parobrodni promet. In plebiscitna komisija je ustregla Nemcem tudi tu. — Prepričani smo, da bodo zahtevali Nemci še druge ugodnosti in da jim bo antantna komisija vse povsod ustregla.

Osnovno je dovršil v Cefju, medicinske študije pa v Gradcu. Svojo zdravniško praksjo je najprvo izvrševal v Brežicah, nato pa se je preselil v Novo mesto. Tu se je z veliko vsemi posvetil sokolskemu delu in stopil na čelo ondostremu Sokolu, ki izgubi v njem enega najboljših svojih mož. Pogreb je danes ob 16. v Celju. Pokonjnik bodi ohranjen blag spomin. Njegovi rodbini iskreno sožalje!

— Čitalnica v Poličanah je dala namesto venca na grob umrela člena gospoda Adolfa Foglarja Knjižnici ljudske šole v Poličanah 100 K.

— Strašna rodbinska tragedija v Mariboru. V soboto se je odigrala v Mariboru strašna tragedija v rodbini inženirja Keila, zeta polkovnika Vučetića, ki je svoječasno služil tudi v Ljubljani. Vučetičeva hči se je bita kot 17letno dekle poročila z Nemcem inženirjem Keilom, ki je doma iz Trsta ter si je bil v avstrijski vojski napravil nekaj premoženja. Kakor zatrjujejo ljudje, zakon ni bil srečen in je prišlo prav pogosto do prepirov in celo tako daleč, da je Keil svojo mlado ženo pretepelaval. Keil je bil udan pijači in igri, in pravijo, da je zelo nerdeno živel. Bil je 35 let star. Njegova žena je bila sedaj stara 20 let in imela sta 4 mesece starega sinčka. Odkar so se ponavljali prepiri v rodbini, je imela mlada žena pri sebi tudi svojo mater in eno mlajšo sestro ter enega brata. Bratje, zlasti starejši brat, ki je nadporočnik pri letalski stotniji v Novem Sadu, so zahtevali, da se sestra loči, in s tem namenom je pisal tudi ta brat, ki se je mudil te dni na dopustu pri svoji sestri v Mariboru, inženirju Keilu, ki je bival ta čas pri svojih starših v Trstu, pismo, v katerem zahteva, da naj se mož vrne, da se zadeva ured. V soboto ob pol 9. se je Keil res vrnil na dom ter se je takoj začel prepričati s svakom nadporočnikom. Žene in otroka ter drugih, izvzemši Keilovo taščo, ni bilo doma. Po hudem prekrakanju, tekom katerega so poslušali, katerih se je nabralo vse polno, slišali, da je nadporočnik očital inženirju, da je napravil njegovo sestro nesrečno, in je bilo vmes čuti tudi nekaj zamolbilih udarcev, je planil nadporočnik iz stanovanja ter dejal: »Ne vem, kaj sem storil, on ne govori in ne odgovarja.« Šele potem so šli drugi v stanovanje ter so našli Keila na tleh v krvi, ki mu je tekla iz nosa in ust. Poklicani zdravnik je konstatiral smrt in ob 3. zjutri, ko je opravila komisija svoje delo ter je bil nadporočnik Vučetić arretiran, so truplo inženirja Keila prepeljali v mrtvašnico.

— Za delegacijsko zborovanje Zaveze v Mariboru je dovolila južna železnica 50 odstotkov, in sicer tako, da vsej celo vozni listek od vseh postaj Slovenije tudi za povratek. — Izkaznice, ki opravljajo za to ugodnost, dobre udeležence pri svojih društvenih, ki naj jih udeleženikom takoj dostavijo. Veljavne so od 25. avgusta do 1. septembra.

— Imenovanje. Za revizorja drugega razreda je imenovan carinarski revizor Franjo Mikuš v Ljubljani. Za carinarsko revizorja prvega razreda sta imenovana Avgust Flak in Josip Kšoupal v Mariboru.

— Visokošolci, ki hočejo letos študirati v Avstriji, naj javijo najkasneje do 29. t. m. svoj sedanji naslov, mesto študija, strok in semester, kateri tudi, ako imajo sabirni arak, Jug. akad. podp. dr. na Dunaju na naslov Vilko Killer, stud. ing., Ljubljana, Kodeljska ulica 11.

— Poroka. Poročil se je 21. t. m. v Ljubljani g. Ivan Lavrenčič, učitelj v Borovljah, z gdč. Milo Urhovo, učiteljico v Vetrinju. Oba iz znanih gorških družin. Mlademu paru obilo sreč.

— Razprava o žitnih manipulacijah. Danes ob 9. dopoldne se je pred ljubljanskim okrajskim sodiščem pričela zanimiva kazenska razprava zaradi ponarejanja živil. Obtoženih je več trgovcev in mlinarjev. Začetkom letosnjega leta je prišla iz Srbije več smetna pšenica. Neki beograjski veletrgovci je poslal 32 vagonov 30 do 35 odstotkov smetljive pšenice. Med pravo pšenico je bila nameščena grašica in druga primes. To moko so razni mlinarji okoli Domžal zmelji in je bil potem kruh zelo neužiten. Moka je bila zelo kislata. Razprava je podala veliko trgovskih zanimivosti. Glavna razprava je bila preložena v svršno zasišjanja nadaljnih prič.

— Plebiscitne znamke. Iz Celovca poročajo, da namerava avstrijska vlada izdati povodom glasovanja na Koroškem plebiscitne počitne znamke in da je medzvezniška komisija v to že privolila. (Toda samo za pas B! Op. ur.)

— V Celju je v soboto popoldne umrl v ondotori bolnišnici g. dr. Jošip Strašek, primarji v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu. Pokojnik se je junija meseca udeležil vsesokolskega zleta v Pragi. Na povratku se je prehranil in je bolnišči. Pred tedni je odšel v Ročko Slatino, da si okrepi omajano zdravje. Takoj ob prihodu v Slatino pa je tako nevarno obolel, da so ga moralno prepeljati v bolnišnico v Celje, kjer je sedaj podlegel zavratni svoji bolezni. Umrl je v najlepši moški dobi, star 45 let. Zapušča ženo, nedosležega sina dijaka in dve hčerki. Dr. Strašek je bil kremenit narodnik in zvest pristaš napredne stranke. Na glasu je bil kot izborni devec, ki je zlasti v mlajših letih nastopal na raznih narodnih prireditvah kot solist s svojim polnim baritonom.

— PREDSEDNIK WILSON SKLICAL OBČINI ZBOR ZVEZE NARODOV.

Washington, 21. avgusta. Predsednik Wilson je sklical občini zbor Zveze narodov na dan 15. novembra. I. Vrši se bo načrta v Ženevi.

LLOYD GEORGE IN GIOLITTI.

— LDU, Luzern, 22. avgusta. DKA. Švicarska brzojavna agentura javlja: Danes dopoldne in popoldne sta se v vili Haslihorn posvetovala Lloyd George in Giolitti o rusko - poljskem, jadranskem in drugih evropskih vprašanjih. Do končnojavnih sklepov še nista prišla. Sodijo, da se o poteku porazgovorov jutri izda oficilni komunikate.

TROCKEGA KONFERENCA S NEMCI.

London, 22. avg. »Times« poroča, da je dospel Trockij v Presken na vzhodni fronti, kjer se snide z nemškimi generalstavnimi oficirji. Na tem sestanku se bo razpravljalo o političnih in strategičnih vprašanjih.

Kultura.

— Rodbinski koncert Dubrovškega. V torek, dne 24. avgusta se vrši v Ljubljani v veliki dvorani Narodnega doma ob 9. zvečer koncert znanega ruskega opernega baritonista Žorža Dubrovškega v zvezi s predavanji španske plesalke balerine Nilus Sevillane. Vstopnice se dobe v predprodaji v Dolencjev trakti v Prešernovi ulici in na večer predstave pri blagajni.

Sokolstvo.

— L. pokrajinski zlet Sokolskega Saveza SMS v Mariboru dne 29. avgusta 1920.

Dne 29. avgusta 1920 se vrši v Mariboru prvi večji letni zlet našega Sokolstva v Mariboru. Za prenočišča v Mariboru je preskrbljeno.

Dne 29. avgusta od pol 8. zjutraj se začne na telovadnišču skušnje za proste vaje. Telovadni, ki se ne udeležuje skušenosti, ne smejo nastopiti pri javni telovadbi. — Popoldne ob ½ se začne javna telovadba. Nakazila za obede dobe župe med vožnjo v Mariboru.

Opozorjam vse brate in sestre, da drže med vožnjo in v Mariboru vzdorno disciplino; proti vsakomur, ki se ne bo držal predpisov, se bo najstrožje postopalo. Vsakdo se naj drži svoje župe in društva – ne izpravljajte preveč o vsaki važni zadevi dobiti točne informacije. — Vsakdo se naj obrača na svojega društvenega in ta na župnega načelnika, oziroma starostnika, ki so dolžni pravočasno preskrbeti za svojo župo vse potrebne informacije.

Za polovično vožnjo mora imeti vsak posebno zletno izkaznico Saveza. Legitimacije se dobe pri društvenih, oziroma pri Savezu v pisarni v Narodnem domu. Razven tega mora imeti vsak zletni znak, ki stane 10 kron in se dobi istotam.

Pri postajni blagajni, odkoder odhajate v Maribor, vzemite za vsakega udeleženca, ki ima zletno izkaznico, cel vozni listek III. razreda do Maribora. Obenem dobiti na zletne izkaznice žig po postajni blagajni. (Važno!) Niti zletnih izkaznic, niti vozneg lista ne oddajajo izrok! Med vožnjo v Maribor žigos župni tajnik ali njegov namestnik vsem izletnikom, pripadajočim v njegovo župo – zletne izkaznice z župnim žigom, in sicer na zadnji strani. Tako opremljena izkaznica zemo s celo vozno kartou do Maribora opravljaju za povratno vožnjo, ne da bi bilo treba pri postajni blagajni v Mariboru še iskati kakšnih nadaljnji potrdil in slično.

Zletne izkaznice izdajajo tudi civilnemu Sokolstvu naklonjenemu občinstvu, četudi niso člani sokolskih društev. Ce vam primanjkuje legitimacijo, naročite jih takoj pri Savezu. Zletne izkaznice so veljavne aj na državnih progah ob 27. avgusta do vključno 2. septembra; na južni železnici ob 27. avgusta do vključno 31. avgusta, in sicer za posebne in redne osebne vlake III. razreda — ne pa za hrzovlakte!

Poudarjam, da se mora vsakdo vriniti z istim vlakom, kot je prispev v Maribor — izvzemši delegate za skupščino, ki se vračajo z rednimi vlaki (ne hrzovlaki) z istimi ugodnostmi (III. razred). — Vozni redi ostanejo, kot smo že javili, in sicer:

a) iz Beograda dne 27. avgusta ob 18. uri 47 minut; prihod v Maribor dne 28. avgusta ob 19. uri 45 min.; nazaj: iz Maribora dne 30. avgusta ob 10. prihod v Beograd dne 31. avgusta ob 8. uri 30 min.

b) Iz Zagreba dne 28. avgusta ob 17. uri 09 min., prihod v Maribor dne 28. avgusta ob 22. uri 51 minut; nazaj iz Maribora dne 30. avgusta ob 1; prihod v Zagreb dne 30. avgusta ob 6. uri 45 min.

c) Iz Ljubljane: I. del dne 28. avgusta ob 17. uri 29 minut, prihod v Maribor dne 28. avgusta ob 20. uri 39 minut (vstopilo župe: Gorenjska, Novomeška, Ljubljana I.). Vlak vozi iz Ljubljane naravnost brez postanka; nazaj iz Maribora dne 29. avgusta ob 23. uri 50 minut, prihod v Ljubljano dne 30. avgusta ob 4. uri 50 minut.

II. del: iz Ljubljane dne 28. avgusta ob 18. uri 15 minut, prihod v Maribor ob 23. uri (vstopilo: župa Ljubljana – ter vsa društva na prog: Ljubljana - Laško ter vključno), od tu dalje brez postanka; nazaj iz Maribora dne 30. avgusta ob 0. uri 30 minut, prihod v Ljubljano dne 29. avgusta ob 5. uri 39 minut.

III. del: iz Ljubljane dne 29. avgusta ob 5. uri, prihod v Maribor ob 10.; nazaj iz Maribora dne 30. avgusta ob 3. uri 30 minut, prihod v Ljubljano ob 8.

Ta vlak je določen za vse ostale zletnike bodisi v krovju ali civilu, ki niso odpotovali že z rednimi osebnimi vlakom ob 4. uri 15 minut dne 29. avgusta. Stoji na vseh postajah! Članstvo v krovju, ki se posluži teh lutranjih vlakov dne 29. avgusta, opozarjam, da se formira skupovodstvo.

na Teznu ob 10. dopoldne in se morajo takoj po prihodu v Maribor podati na prostor, katerega jim označijo sokolski rediteli v Mariboru. Med spredvodom je članstvo v krovju strogo zabranjeno pohestiati po mestu ali posedati po javnih lokalih (sic. navodila).

d) Iz Celja dne 29. avgusta ob 5. uri 09 minut; prihod v Maribor dne 29. avgusta ob 7. uri 30

Ore žepne popravila nasproti glavne pošte F. Čuden Sin, urar v Ljubljani. 3055

Sivilija, dobro izjurjena, se sprejme tudi, kaj v stalno službo za krznaška dela (Stafirnaldi) z dobro plačo. Naslov v upravnosti tega lista. 6287

Seštevalni stroj, samopisč, stema Burroughs (Burroughs selbstschreibende Additionsmaschine) proda Mestna hranilnica Celje. 6165

Trstje za stropne izdejstve in prodaja na deblo in drobno m² po K 4:80 pri večjih naročilih znaten popust Steiner Anton, Ljubljana, Jezanova ulica 13, Trstovo. 4256

Sprejme se takoj dobro izvležbava kuharica proti dobrati plati v velje trgovsko hišo. Naslov se izve v upravi tega lista. 6291

Sprejme se boljše poštene dekle ali gospodčina tudi z dežele, ki zna šivali in druga lahka hišna dela opravljati. Hrana in stanovanje v hiši. Plata po dogovoru. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod "poštene dekle" 6330.

Hiša 38 okroglo betonsko želeso proti takojšnjem nakupu: 8–10 mm premera 2 toni, 14–18 mm premera 6 ton, 30 mm premera 2 toni. Oferete ločno vagon Maribor, Splošna stavbna družba d. d. Maribor. 6336

Do 500.000 kom. zidne opeke se prodaja da radi upustitve zidanja in sicer: 250.000 kmd. veliki in 250.000 kmd metterski format. Cena franko Ljubljana. Veliki format 1550 K, metterski format 1480 K za 1000 komd. Ponudbe pod Širok "opeka 500.000" na uprav. Slov. Naroda. 6382

Spretnih korespondentov oziroma strojepisk s trgovsko prakso išče banka. Ponudbe pod "Banka 6356" na upravo Slov. Naroda. 6356

Harmonij dobro ohranjen proda. J. Živonik na Bledu 5. 6371

CEMENT Roman Slikat Portland doberavlja ,AVĀ Laško. 6372

Movana soba se šteje za gospoda za učenca 1 srednje šole z popolno oskrbo. 6327

Kupi se dobro ohranjena soba za gospode (Herrenzimer). Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod "soba za gospode" 6329.

Lovi, pozor! Na prodaj je 1½ leta star, lep fermat (osica), deloma dresirana. Na ogled pri dalletu, Zg. Štika 1. 6355

Pronaša se omara za knjige, pisalna miza, manjša miza ter večje in manjše stojalo (salonska oprema), vse in hrastovina lesa. Istotako se proda vmesnika za spalnico (Ampel). Naslov pove upr. Slov. Naroda 6368

Eletktromotor samostojna moč za inovarniški naprav, več tudi pojavljeni radio, ili svedočbu četrtog razreda srednje šole. Cijenjenje ponude na Tovrnico glinene rebe i crijepa v Bedekovčini. 6369

Mesečna soba. Poštna uradnica Ljubljano, zamenja s prvim septembrom lepo zelo čisto meblirano sobo s poselom v domu v Maribor z enako velikim desk 20 do 35 mm debellih. Franko oddajna postaja Straža ali Toplice. Ponudbe pod "Poštna uradnica, Maribor 2" počne lečeče. 6367

Pozor: kleparstvo obstoječe iz hiše, strojev in orodja v vsej trgu v Jugoslaviji se sprašuje 1. septembra 1920. Istotako se sprejme mlajša gospodčina za malo pisarniška dela. Služba je pri zadov. poslov, prijetna in stalna. Ponudbe s prilem, na se pošode pod "W. 48 6372" na upravništvo Slovenskega Naroda. 6372

Prva Jugoslovanska tovarna za strojev in televi d. z. o. z. na Bregu p. Ptuj išče provizirske agente za razprodajo gama, torb in galanterijskega blaga. Ponudbe je vpočljiti na tovarno. 6378

Starševna podjetje

Tavčar & Svetina

Ljubljana, Gospodarska cesta Štev. 6

se priprema. 6316

I^a apno

v kosi in drobno dobavlja na vagon

Ava, tovar. Laško. 6317

Zahvala.

Vsem, ki so delili z nimi neutočljivo bolest ob smrti naše presrčno ljubljene soproge, mamice, sestre, svakinje i. t. d., gospe

Josipine Reboli

katero nam je tako nepričakovano ugrabila nelprosna smrt, izrekamo najprisnje zahvalo, posebno pa onim, ki so ji stregli ob njeni mučni bolezni. Nadalje se zahvaljujemo pevskemu društu, darovalcem vencev, in vsem onim, ki so ji bili spremljevalci na njeni prezgodnji zadnji poti.

V Ljubljani, 21. avgusta 1920.

Globoko žaljuča rodinka Josip Reboli.

Zito

Globoko potri naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskrenoljubljeni soprog, najboljši oče in bratranec, gosp.

Dr. med. univ. Josip Strašek

primerjal ženske bolnice v Novem mestu

danes 21. avgusta 1920, v starosti 44 let po kratki bolezni, previden s svetotajstvi mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se je vršil v pondeljek dne 23. avgusta 1920 pop. ob 4. uri iz javne bolnice na slovensko pokopališče v Celju.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v stolni cerkvi v Celju in Novem mestu.

Celje, dne 21. avgusta 1920.

Zadušnički rodinki Dr. Strašek - Vehovar.

Hartl & Mernatović

prej Petrik & Hartl

Veletrgovina Subotica (Bačka).

Zito

vsem vrti imo in doberavlja in najhitreje in najkulantnejše

Zito

Zito